

קוֹנְטֵרַס

חֲזִק וּבְרוּךְ

יעוּרר ויגְלֶה דְרָכִים נִפְלְאוֹת, אִיךָ לְעֹבֵר אֶת זֶה
הָעוֹלָם בְּנִקְלָה, עַל-יְדֵי שְׂיַתְחִזֵּק בְּכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו, וַיְבָרֵךְ וַיְהַלֵּל אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וְאֵז יִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיָּיו.

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזַהַר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כְּשֶׁאָדָם מִתְחַזֵּק,
אֲזִי הוּא הֶכִי מְבַרְךְ, וְלֹא חָסֵר לוֹ שׁוּם
דָּבָר, כִּי הַהִתְחַזְקוּת הִיא עֵקֶר הַבְּרָכָה.
(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתצט)

קוֹנְטֵרס

חֲזֵק וּבְרוּךְ

.א.

צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר בְּזֶה
הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּכְכֹל שְׂאֵדָם מְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ אִמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת
בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּבְטֵל וּמְבֹטֵל לְגַמְרֵי לְאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, כֵּן זוֹכֶה לְעֵבֵר אֶת הַחַיִּים בְּנִקְלָה. וּבְאֵמֶת
רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן לג), שְׂאֵצֶל הָעוֹלָם אִמוּנָה
הוּא דְבָר קָטָן, אֲבָל אֵצֶל הָעֶקֶר הוּא אִמוּנָה; כִּי בְּאֵמֶת,
כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ, בְּרָאוּ בְּצוּרָה
כְּזוֹ, שְׂמֻצָד אֶחָד אִין רוּאִים כְּלוּם, אֶלָּא קְלָפָה עֲצוּמָה,
שְׂזֶה כָּלֵל הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחֲמֵרִיּוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה,
רוּאִים דוּמָם, צוּמָם, חֵי, מְדַבֵּר, וְאִין רוּאִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִזֶּה בָּא, שְׂיֵשׁ כּוֹפְרִים
וְאֶפִּיקוֹרְסִים, הַרוֹצִים לְהַפְרִיד אֶת הָעוֹלָם מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ,

מהשגחתו יתברך. ולכן נקרא העולם — לשון העולם, שנעלמת האלקות מכל הבריאה. אבל מצד שני הצדיקים זוכים לחפש ולבקש ולמצא את האלקות שיש בתוך הבריאה. וככל שהם מחפשים ומבקשים אחר האמונה הקדושה — נתגלית להם. ובשביל זה כתוב בזהר, שאברהם אבינו חפר בורות, עד שמצא באר מים חיים — גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, והוא גלה ופרסם את אמתת מציאותו יתברך לכל העולם כלו. ועל-כן אומרים חכמינו הקדושים (עין ספרי האזינו שיג): עד אברהם אבינו, הקדוש-ברוך-הוא היה נקרא "אלהי השמים", הינו שכלם ידעו, שהקדוש-ברוך-הוא מסתתר בשמים, אבינו אברהם הוריד לנו את הקדוש-ברוך-הוא לזה העולם, וגלה שהקדוש-ברוך-הוא נמצא איתנו, עמנו ואצלנו, ומאז נקרא "אלהי הארץ"; כי זה עקר השלמות, שאדם ימצא את הקדוש-ברוך-הוא בזה העולם, וברגע שזוכה להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, הרי הגיע לתכלית השלמות שנברא בעבורה. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתחזק מחדש באמונה פשוטה בו יתברך, ובזה נהיה שתפים להקדוש-ברוך-הוא בבריאה, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה מג): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא לאברהם אבינו, אני לא היה שמי נפר לבריותי, והפרת אותי לבריותי, מעלה אני עליך כאלו אתה שתרף עמי

בבריאָתוֹ שֶׁל עוֹלָם; כְּשִׁיהוּדֵי מַגִּלָּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, וּמְפָרְסֵם לְכֻלָּם, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל,
וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, בְּזֶה נַעֲשֶׂה שְׂתַּף לְהַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוא, כִּי מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה לְזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶה
צָרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה,
וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה; כִּי תִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מַגִּלָּה אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, הוּא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה לְזֶה הָעוֹלָם,
וּבְזִכּוּתוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה
יב): בְּהַבְרָאָם — בְּאַבְרָהָם, בְּזִכּוּת אַבְרָהָם אָבִינוּ נִבְרָא
הָעוֹלָם; כִּי אוֹתִיּוֹת בְּהַבְרָאָם, הֵן אוֹתִיּוֹת בְּאַבְרָהָם, הֵינוּ
בְּזִכּוּת אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁגִּלָּה וּפְרָסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּזִכּוּתוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְדָבָר זֶה
שֶׁיְךָ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהוּא מַגִּלָּה וּמְפָרְסֵם אֶת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְזוּלַת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נַעֲשֶׂה שְׂתַּף
בְּבְרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! זְכְרוּ
הֵיטֵב מֶה שֶׁעָבַר עֲלֵיכֶם כְּבָר בְּחַיִּים, אֵילוּ יְרִידוֹת
וּנְפִילוֹת הָיוּ לָכֶם, וּבְאֵילוּ לְכַלּוֹכִים הֵייתֶם?! בְּאֵילוּ
זִהְמוֹת וְטֻנוּפִים נִתְּכַתְּמֶתֶם?! וּמֵהוּ הַתְּקוּן שֶׁלָּכֶם? רַק
אֱמוּנָה! לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוא. וּבְשִׁבִיל זֶה אָמַר רַבְּנּוּ (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה,
סִימָן לג): עַל-יְדֵי אֱמוּנָה — יִסְלַח לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא; כְּשִׁיהוּדֵי חֲזָק בְּאֱמוּנָה, בְּזִכּוּת זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׁים כָּל מִינֵי

תקונים, איך נתקן את מעשינו הרעים, ורצים ומתרוצצים מזה אל זה, פן ואולי יהיה לנו תקון, בא רבנו ז"ל ואומר: על-ידי אמונה — הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך על עוונותיך; כשיהודי מגלה את האמונה לזולת ומוריד את השכינה בזה העולם, מוחל לו הקדוש-ברוך-הוא, ומתכפרים לו כל עוונותיו. ולכן, בני ובנותי היקרים! אם אתם רוצים לתקן כל אשר עשיתם עד עתה, ראו לצאת ולגלות את הקדוש-ברוך-הוא לכל העולם כּלוּ, כּל אחד ואחד מכם יש לו אבא ואמא, אחים ואחיות, גיסים וגיסות, יש לו בנים, נכדים, שכנים, ידידים וקרובי משפחה, תתחילו לדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, ובזכות זה ימחל לכם על הכל. ואל תחשבו, בני ובנותי היקרים, שזה דבר קל להגיע לאמונה, כי צריכים לעבוד על זה קשה מאד, כי שלמות האמונה, שהאדם לא יסיח דעתו ממנו יתברך כלל, אלא תמיד יחשב רק ממנו יתברך, ולא תהיה דקה ושניה, שמסיח דעת ממנו יתברך, זו נקראת שלמות האמונה; כל מה שמסתכל — רואה את הקדוש-ברוך-הוא, רואה את פנימיות הבריאה, כל מה ששומע — שומע את הקדוש-ברוך-הוא — פנימיות הבריאה, כל מה שמרגיש — מרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא, איזה נעם הוא זה!? איזו ערבות היא זו!? שאדם ירגיש רק את הבורא יתברך שמו! שאז חיו משתנים

לְגַמְרֵי. וְאוֹמֵר מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל (לקוטי־הַלְכוֹת, קריאת שְׁמַע, הַלְכָה ה'), שְׁצָרֶיךָ כָּל אָדָם לְהַכִּין עֲצָמוֹ, וְלִהְיוֹת בְּכָל כַּחוֹ וְכוּנָתוֹ שֶׁיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֲדָשׁ, לֹא שֶׁיֵּךְ לוֹמֵר: אֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּהַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא וְלֹא! בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵאֲמִין מִחֲדָשׁ, שְׁזֵה מֵה שְׁפָתוֹב (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבַקָּרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ". וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָא זוּטָא וְאַתְחַנּוּ ו, ו): בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֲדָשִׁים; שְׁאָדָם צָרֶיךָ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ לְפָרְסָם אֶת הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּעֵבוֹר זֶה יֵשׁ מִצְוָה בְּבַקָּר וּבְעָרֹב לְקָרוֹת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ" אֱלֹקֵינוּ הַיְיָ"ה אֶחָד", לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם לְכֻלָּם, שֶׁהַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלִעְדָיו נִמְצָא; לָמָּה עוֹבֵר עַל הָאָדָם כָּל-כָּף הַרְבֵּה, וְהוּא שָׂבוֹר וְרָצוּץ כְּחָרָס הַנְּשָׁפָר וְכוּ' ? כִּי אֵינוּ יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ. אִם הִזָּה יוֹדֵעַ יְדִיעָה זוֹ — כָּל חַיִּיו הָיוּ אַחֲרֵים לְגַמְרֵי; כִּי אִין עוֹד חַיּוֹת וְדַבְּקוֹת וְשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׁאָדָם מְרַגֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הוֹלֵךְ עִם הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא! חַי עִם הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא! נוֹשֵׁם אֶת הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וּבְשִׁבִיל זֶה אָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם לְפָנֵי אֲמוּנַת הַיְיָ הַיְיָ"ה אֱלֹקֵינוּ הַיְיָ"ה אֶחָד" — 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל', מְדוּעַ מְקַדְּמִים עִם תְּבוּת אֱלוֹ? הֲלֹא עַקֵּר הַיְיָ הוּא הַיְיָ"ה אֱלֹקֵינוּ הַיְיָ"ה אֶחָד', שְׁזֵה נִגְדַּד הַד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה? אֶלֶּא

מסביר מוהרנ"ת ז"ל, כמו שאדם יש לו לפרסם דבר חדש, אזי אומר: שמע ישראל — באו תשמעו מה יש לי לומר לכם, אזי כלם רצים ורוצים לשמע את החדשות, ואחר-כך ממשיכים ואומרים: "הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד". וזה צריכים בכל יום ויום לספר מחדש, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, והכל זה אלקות, ואלקות זה הכל, וכפי שאדם מכניס בעצמו אמתת מציאותו ותברך, כל חייו משתנים לגמרי. ולכן, בני ובנותי היקרים! אל תקחו את זאת בנקל, וכל אחד מכם כפי שיודע קלוקל מעשיו מה שעשה עד כה, אם אתם רוצים לתקן את אשר קלקלתם, כל אחד ואחד מחיב לגלות את הבורא ותברך שמו לכל העולם כלו; כי כל אחד ואחד ואחד יש לו כחות הנפש בלתי רגילים, כי כל בר ישראל הוא חלק אלוך ממש, ולכן כל יהודי יכול להפוך את כל העולם כלו — הן לטוב והן לרע, חס ושלו, אם אדם חוטא, וחוזר בתשובה אמתית, ומקבל על עצמו מהיום והלאה אני רק מפרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכלם, ומקבל על עצמי על מלכות שמים, הוא מחזיר את השכינה לעולם, וזוכה להחזיר רבבות רבבות נשמות ישראל בתשובה. ולהפוך, חס ושלו, אם אדם, רחמנא לצלן, כופר בעקר כמו הערב-רב וראשי הערב-רב, שלועגים וצוחקים מכל הקדוש לעם

יִשְׂרָאֵל, הֵם יְכוּלִים לְהַפְךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּלְהַעֲבִיר
עַל הַדַּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה חֲשָׁנוּ בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ
עַל בְּשָׂרֵנוּ, שְׂבָאוּ עַרְב־רַב, וְהַעֲבִירוּ עַל הַדַּת מְלִיוֹנִים
מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בְּשִׁבִיל זֶה רָאִינוּ בְּחוּשׁ, שְׂמֶשֶׁה
רַבְּנוּ, אֲשֶׁר גָּלָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ,
וּמִסַּר אֶת נַפְשׁוֹ כְּדֵי לְפָרֶסֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
שְׁמוֹ הַקְּדוּשׁ נִשְׁאָר בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, וְזָכְרוּ לֹא נְמוּג וְלֹא
יִסוּר מֵאַתְּנוּ, תָּמִיד נִדְבָר מִמֶּשֶׁה רַבְּנוּ, כִּי הוּא חַי בְּיָנֵינוּ,
כִּי גָלָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא-כֵן יִרְבְּעֵם בֶּן נְבֹט,
שְׁחָטָא וְהַחֲטִיא אֶת הַרְבִּים, חֲטָא הַרְבִּים תְּלוּי בּוֹ, וְאַף
אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר מִמֶּנּוּ. כְּמוֹ-כֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! כָּל אֱלוֹ הַצְּדִיקִים שְׂגָלוּ וּפְרָסְמוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמָם הַקְּדוּשׁ וְזָכְרָם נִשְׁאָר לְדוֹרֵי דוֹרוֹת,
לֹא-כֵן כָּל אֱלוֹ הַרְשָׁעִים — שְׂמָם כָּלָה וְאֵינָנוּ. לְזֹאת,
אִם רְצוֹנְכֶם לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, עֲקַר הַתְּקוּנָה, שְׂמַרְגְּעַ זֶה
תִּרְגְּלוּ עֲצֻמְכֶם לְדַבֵּר עִם כְּלָם רַק אֲמוּנָה, וְדִיקָא
עַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לְכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ב.

צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה, לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תָּמִיד

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלִיכֶם לִידַע, שְׂחַיֵי הָאָדָם
מְאֹד מְסֻבְּכִים, עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ כָּל

מיני יסורים ומרירות והרפתקאות, כל אחד עובר איזה משבר, ואין מי שיהיה נקי מזה — כל אחד כפי ענינו. ומהו התקון? אומר רבנו ז"ל — השמחה. כי השמחה היא תקון לכל. עד כדי כך, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): כשאדם שמח, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר לו את הברית, שלא יפשל בו. מאין בא החטא המזהם הזה של פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עד שאדם, רחמנא לצלן, נופל ביאוש ובדכאון, שבור לגמרי? מהעצבות שתפסה אותו; כי הקלפה המחטאת את האדם נקראת לילית — על-שם היללה, ותכף-ומיד כשאדם נכשל בחטא המזהם הזה — פגם הברית, על-ידי-זה נעשה במקרה שחורה, ונשבר לגמרי, ומסתובב בעצבות ובדכאון. עד שיש בני-אדם המתאשים לגמרי מחייהם, רחמנא לצלן, והולכים שבורים ורצוצים. ובאמת, אם אדם מכניס בעצמו אמתת מציאותו ותברך, למה שיקנס בעצבות?! הלא הקדוש-ברוך-הוא נמצא אתו, עמו ואצלו! לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להיות בשמחה, ותעשו כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה ותשמחו יהודים אחרים, כי אין מצוה גדולה מזו, כמו שספרו לנו חכמינו הקדושים (תענית כב), שאליהו הנביא הלך עם רב ברוקא בשוק, ושאלו רב ברוקא, אם יש בשוק זה בן עולם הבא, והנה באו שני אנשים שמחים ובדחנים,

אמר אליהו הנביא: אלו בני עולם הבא. הלה ושאלם: מה מעשיכם? ענו ואמרו: אנו מסתובבים, והיכן שאנו רואים יהודי שבור ורצוץ ושרוי בדכאון — אנו משמחים אותו. היכן שאנו מוצאים יהודי מתקוטט עם זולתו, איננו זדים משם, עד שאנו עושים שלום. למדים מכאן, שכל הצרות שעוברות על האדם, הן רק מחמת עצבות ומרירות ומרה שחורה. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו תתחילו עתה להיות בשמחה, כמאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; אדם צריך למסור נפשו להיות בשמחה. ואל תחשבו ששמחה זה דבר קל, אדם מרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליו, קשה לו להיות שמח. ובפרט מי שסובל סבל, או שהוא רוק או רוקה, אשר אומרים עליו חכמינו הקדושים (במות סב.): כל יהודי שאין לו אשה, שרוי בלא שמחה; מאד קשה לו להיות בשמחה, ולכן מצוה לשדך את בני ובנות ישראל, ולהכניס בהם שמחה. וכמאמר ז"ל (עין ברכות ו:): כל מי ששמח בשמחת חתן וכלה, כאלו בנה אחת מחרבות ירושלים; ירושלים היא עיר הבירה, ירושלים, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א') היא עיר השלם, שלמות היראה. ואיך זוכים שאדם יפחד רק מהקדוש-ברוך-הוא, שאדם יגיע לגלוי אלקות כזה, שירגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא? על-ידי שמחה.

ואיך זוכים לשמחה? רק על-ידי שמתחתנים. ולכן מי
 שזוכה לעסק במצוה זו — לשדך את בני ובנות
 ישראל, הוא מכניס שמחה. וזו עבודת הצדיק האמת,
 כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט),
 שהצדיק הוא השדכן, שהוא משדך נשמות ישראל;
 כמו שכתוב (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת,
 ויתורה יבקשו מפיהו", ראשי תבות ש"ד'ו'ך; והצדיק
 הוא השדכן, שמשדך נשמות ישראל בין זה לזו ובין
 זו לזה, וכן משדך נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-
 הוא. ולכן עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא,
 שנזכה להתקרב אל הצדיק האמת, אשר הוא מקרבנו
 אל הקדוש-ברוך-הוא; כי באמת אי אפשר להגיע אל
 שלמות השמחה, שהוא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו,
 שנאמר בו (דברי-הימים א טז, כז): "עז וחדוה במקומו", רק
 על-ידי הצדיק האמת, שהוא שלמות השמחה; כי
 הצדיקים ממשיכים את השמחה עלינו, דיקא על-ידי
 שמתלבשים בכל מיני לבושים. כי היש לנו השגה
 בצדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא?! הלא סוף כל סוף
 אנו שבורים ורצוצים, ועוברים עלינו בעיות, ואיך יש
 לנו השגה ברוחניות אלקות?! איך יש לנו הבנה
 בצדיק?! ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קטז),
 שהצדיק מבחין נראה כשאר בני-אדם, אבל בפנימיות
 הוא ענין אחר לגמרי, בפנימיות הוא אש אכלה אש,

דבויק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְזֹאת צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד
 לְשֹׁמֵר בְּכבוֹד הַצְּדִיק, לֹא לְדַבֵּר עָלָיו, כִּי יְכוּלִים לְקַבֵּל
 עִנְשׁ, כְּמֵאמֶר הַתַּנָּא (אָבוֹת פָּרָק ב'): הַזְּהָרוּ בְּגַחְלָתָן שֶׁלֹּא
 תִּפְגְּוּהוּ; עַל הָאָדָם לְהִיּוֹת מְקַרֵּב לַצְּדִיק, אָבָל לְשֹׁמֵר
 מְרַחֵק מִמֶּנּוּ, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו כִּהוּא זֶה, אֲזִי יְכוּל לְקַבֵּל אֶת
 אוֹר הַצְּדִיק. הַצְּדִיק יִכְנִיס בּוֹ שְׂמִיחָה, הַצְּדִיק יִשְׁדֹּף לוֹ
 אֶת הַשְּׂדוּף וְכוּ'. אָבָל אִם אָדָם נוֹגֵעַ בַּצְּדִיק, וּמִתְקַרֵּב
 יוֹתֵר מִדִּי, אֲזִי נִכְוָה. לְכֵן צְרִיכִים לְדַעַת הַיָּטֵב, אִיךָ
 לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּף. וּבְאֱמֵת מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַצְּדִיק הָאֱמֵת, הַצְּדִיק מְשַׁתְּדֵל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
 שֶׁבְּעוֹלָם לְשֹׁדֵף אוֹתוֹ וּלְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. לְזֹאת, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! הֵיכֵן שְׂאֵתֶם רוּאִים אֵיזָה רוּק אוֹ רוּקָה,
 הַשְּׂתַדְּלוּ תִּכְף-וּמִיד לְשֹׁדְכֶם; כִּי בְּאֱמֵת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל
 נִקְרָא צְדִיק, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (יִשְׁעִיָּה ס): "וְעַמֶּךָ כָּלֵם
 צְדִיקִים", כִּי זֶה הַמְצָוָה הַכִּי גְדוּלָּה — לְשֹׁדֵף אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיס שְׂמִיחָה בְּבֵית. וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁזָּכּוּ לְמִצְאָה
 זֶה אֶת זֶה, אֵין זֶה עֲדִין הַשְּׁלֵמוֹת, אֲלָא הָעֵקֶר שֶׁיִּזְכּוּ
 לְחַיּוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פ'): מַה נִּקְרָא שָׁלוֹם?
 כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים יַחַד; אִם שְׁנֵי אָנָּשִׁים
 מִחֲזִיקִים אוֹתוֹ דָּבָר, אֵין זֶה שָׁלוֹם. שָׁלוֹם הֵינוּ רַק
 כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים, שְׁנֵי דְבָרִים מְנַגְּדִים מְשֻׁלְּמִים לְדָבָר

אָחַד — זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם, כְּמוֹ-כֵן בַּבַּיִת, הָאִישׁ יֵשׁ לוֹ
 דַּעַה אַחַת, וְהָאִשָּׁה יֵשׁ לָהּ דַּעַה אַחֶרֶת, וְכִף נוֹצֵר הָרִיב
 בַּבַּיִת, אָבֵל כְּשִׁמְתֵאֲחָדִים יַחַד עַל-יַדֵי שְׁשֻׁנֵיהֶם מוֹתָרִים,
 אֲזַי נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם-בַּיִת. וְזוֹ הַשְּׂמִחָה הַכִּי גְדוֹלָה. לְכֵן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה ו.): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ
 מְשֻׁמָּחָה; הַבַּעַל צָרִיף תָּמִיד לְשִׂמְחָת אֶת אִשְׁתּוֹ. וְכֵן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פָּרָק ט'): אִיזוֹ
 אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — כָּל שְׁעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ; רוֹאִים מִכָּאן,
 שְׂזוֹ עֶקֶר הַשְּׂלֵמוֹת — שְׂאָחַד יוֹתֵר לְשָׁנִי, אָחַד יְבִין אֶת
 הַשָּׁנִי, הַבַּעַל יִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָאִשָּׁה תַעֲשֶׂה רְצוֹן
 בַּעֲלָהּ. אַף מָה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם? שְׂאֵלוֹ הַרְשָׁעִים
 הָאֲרוּרִים, הָעֶרְב־רַב, רוֹצִים לְשַׁבֵּר בַּתִּים, וּמָה עוֹשִׂים?
 קוֹרְאִים לָזֶה 'שׁוּיוֹן זְכוּיוֹת', כְּאֵלוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה אֵין לָאִשָּׁה הַזְּכוּיוֹת שָׁלָה. בְּשַׁעָה שְׂאֵדְרַבָּה!
 דִּיקָא עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ לָאִשָּׁה שׁוּיוֹן זְכוּיוֹת, וּבְלִי
 הַתּוֹרָה, מָה אָנוּ רוֹאִים? שְׁחִיִּים כְּכֹלֵב וְכֹלְבָה, כְּלָב רָץ
 אַחֲרַי כְּלָבָה וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהָ. כִּף מִי שְׁחִי בְּלִי הַתּוֹרָה,
 נִדְמָה כְּחִיוֹת הַשָּׂדֶה, שְׁעוֹזְבִים זֶה אֶת זֶה, וּבוֹגְדִים זֶה
 בְּזֶה, לְמַצָּא וּלְרַעוֹת בְּשָׂדוֹת זָרִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן; עַל-כֵּן
 אַל יִנְיָחוּ אֶתְכֶם שׁוֹלָל, כְּאֵלוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 אֵין שׁוּיוֹן זְכוּיוֹת, אֲדִרְבָּה! עֶקֶר הַזְּכוּיוֹת לָאִשָּׁה, דִּיקָא
 עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה. לְכֵן, בְּנֵי וּבְנֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לַחֲיוֹת
 עַל-פִּי הַתּוֹרָה, וּלְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה תּוֹתֵר לְבַעֲלָהּ,

וְדִיָּקָא עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַקִּים בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל,
וְלַחֲיוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים וּבְשִׂמְחָה אֲמֵתִית.

ג.

צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְהִתְפַּלֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! עַל-יְדֵי שְׂתַחֲזִקוּ וְלֹא תִתְּנוּ
אֶת עֲצַמְכֶם לְפַל, זֶה עֵקֶר הַגְּבוּרָה שְׁלָכֶם; כִּי מֵהִי גִדְלַת
בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם? שְׁעַל אֵף כָּל הַמְּשַׁבְּרִים וְהַגְּלִים
שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֵינּוּ נִשְׁבֵּר וּמְחֻזֵּק מֵעַמָּד; כִּי בְּאֵמֶת
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרִים מְשַׁבְּרִים וְגְלִים וְאֵנּוּ לְחוּצִים
מְאֹד — הֵן מֵעֲצַמָּנוּ, הֵן מִזִּוְלַתְנוּ, הֵן מִהַצָּרוֹת
וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְעֵקֶר גִּדְלַתוֹ
שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל — שְׁאֵינּוּ עוֹזֵב אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וּמִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו. וְזֹאת הָעֵצָה שֶׁל
רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁגִלָּה לָנוּ, שְׁאָדָם יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כִּי אֲשֶׁר
יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר
גְּדוֹל מִזֶּה, לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּפִי שְׂמִדְבָרִים אֶל חֵבֵר
טוֹב. וְאִם הֵייתֶם מְרַגְּלִים עֲצַמְכֶם לְשִׁפּוֹ שֵׁיחַ וְתִפְלָה
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יוֹצֵאִים הֵייתֶם מִכָּל צְרוּתֵיכֶם, כִּי
עַל-יְדֵי כֵף אַתֶּם פּוֹרְקִים אֶת כָּל צְרוּתֵיכֶם מִלְּבַבְכֶם. כִּי
כָּל הַצָּרוֹת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב')

מְעִיקוֹת עָלָיו וְדוֹחֶקוֹת אֶת לְבוֹ, וּמִזֶּה בְּנֵי-אָדָם מְקַבְּלִים
הַתְּקַפּוֹת לֵב, חֵס וְשְׁלוֹם; כִּי מֵרַב צָרוֹת לָבָם, הוּא נִלְחָץ
וּמִתְפּוֹצֵץ, וְאֵין לוֹ לְפָנָיו מִי לְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר מְעִיק
לוֹ. אָבֵל אִם אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שְׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֶה
הָעוֹלָם — לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם
שָׁלוֹ, בְּלִשׁוֹן שֶׁהוּא רְגִיל בָּהּ, וּמְסַפֵּר הַכֹּל רַק אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, אֵיזָה יִפִּי זֶה כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא בַּחוּץ, בְּשִׂדָּה, בַּיַּעַר,
וְשׁוֹפֵךְ לְבוֹ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יא), שְׂכַאֲשֶׁר כָּל הַבְּרִיאָה פּוֹרַחַת,
הָאֵילָנוֹת וְהָעֲשָׂבִים פּוֹרְחִים, כַּמָּה יָפָה לְהִיּוֹת אִישׁ כְּאִשׁ
בֵּינֵיהֶם, לְהִסְתַּוְּבֵב בֵּין הָעֲשָׂבִים, וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. מִי שֵׁישׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֹאוֹת, רוֹאֵה אֵיךְ כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה רוֹצָה לְהַכְּלִיל בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה שָׁלוֹ,
הָעֲשָׂבִים רוֹצִים לְהַכְּלִיל בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ. לְכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! אִם תִּרְגְּלוּ עֲצָמְכֶם מְרַגַּע זֶה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְכֶם
זְמַן פְּנוּי לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִתְיַשֵּׁב בֵּינְכֶם
לְבֵין קוֹנְכֶם וּלְבַקֵּשׁ כָּל צְרָכְכֶם, אֲזִי תוּכְלוּ לְהַחֲזִיק
מֵעַמָּד, אֲפֹלוּ בַּמְצָבִים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם. וְאֵל
תַּחֲשְׁבוּ שָׂרָק עֲלֵיכֶם עוֹבֵר, אֲלֵא עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
עוֹבֵר, כִּי אֵין דָּבָר כְּזֶה עוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא יֵשׁ אוֹ גִּיהֵנוּם
אוֹ גֵּן-עֵדֶן, וּכְפִי הַסֵּבֵל שְׂבֵנֵי-אָדָם סוֹבְלִים, כָּל אֶחָד
כְּפִי עֲנִינּוֹ — זֶה גִּיהֵנוּם גָּדוֹל, וּמְרִים הַחַיִּים מְאֹד, כִּי
בְּרַגַּע שֶׁאָדָם מְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִמָּנוּ יִתְבַּרֵךְ, בְּרַגַּע שֶׁהוּא

רחוק ממנו יתברך, אזי מרגיש את הגיהנום בזה העולם, ומר לו מאד, אבל אם אדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ויודע שכל מה שצריך — אין לו עצה אחרת, אלא לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבוא אליו, אזי ממשיך הארת העולם הבא, ומרגיש בזה העולם ממש כמו בגן-עדן, כדכתיב (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוכם", אומר על זה רש"י: אטיל עמכם בגן-עדן, ואהיה כאחד מכם; אם אדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לו כל אשר מעיק לו, הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא וברוך שמו; לזאת, בני ובנותי היקרים! אם עוברים עליכם משברים וגלים, למה תרוצו לבני-אדם לספר להם, בשעה שאינם יכולים לעזור לעצמם, וכיצד יעזרו לכם?! יותר טוב שתרגילו עצמכם לרוץ אליו יתברך, ולספר לו כל אשר עובר עליכם, כדבר הבן אל אביו ואיש אל רעהו, ואז תראו ישועה גדולה. ואומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, הונאה, הלכה ג'): עקר התשובה הוא תפלה, לכן מי שרוצה לחזור בתשובה, העקר שירגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומפרש מאמרם ז"ל (ברכות כו.): אין עמידה אלא תפלה; מי מעמיד את האדם שלא יכשל, שלא ישבר, שלא יפל? רק תפלה! מי מעמיד את האדם על מקומו? רק תפלה! אם אדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי כל חייו חיים אחרים

לגמרי, ואז הוא זוכה לחיות חיים נעימים, חיים מתקים, ואינו צריך לרוץ ולהתרוצץ אל זה או אל זה, אדרבה! מוצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום. כי כף אומרים חכמינו הקדושים (בראשית ובה, פרשה סח, סימן י'): הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו. הקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא. לכן, בני ובנותי היקרים! מאחר שפבר עבר עליכם בזה העולם מה שעבר, שכל אחד ואחד מאתנו יודע היטב היטב מה שעובר עליו, ונדמה לו בכל רגע, פאלו אבד מנוס ותקוה ממנו, אל תתיאשו! אלא תזכרו, שיכולים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא שומע תפלת כל פה. ואצל הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד חשובה תפלה, וככל שאדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי ממשיך על עצמו אור וזיו ודבקות וחיית הבורא ותברך שמו; כי באמת על-ידי כל דבור ודבור שאדם מדבר אליו ותברך, עושה לעצמו פלי (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), כמו שפכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם פאשר דבר לכם"; כי הדבור הוא הפלי לקבל בו כל ההשפעות. לכן, בני ובנותי היקרים! אל תתיאשו מפל אשר עובר עליכם, ואל תשברו פלל, כי יש לכם אל מי לפנות, ותהיו חזקים באמונה, כי הקדוש-ברוך-הוא שומע אתכם, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): כשאדם מאמין שהקדוש-

ברוך-הוא נמצא אתו, עמו ואצלו, אזי מתלהב מאד בתפלה; כי למה אדם אינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא? כי נדמה לו, כאלו אין מי ששומע לו, אבל אם הוא חזק באמונה, ויודע שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, אזי מדבר יותר אליו יתברך. ובאמת אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט תהלים תרכג): בפשעה שאדם עומד בתפלה, יהא שמח, שעובד לאלוה שאין כמותו בעולם, ואל תהי נוהג בקלות ראש לפניו, אלא ישפך שיחו ותפלתו לפניו, ואז ימחל לו הקדוש-ברוך-הוא. וכמאמרם ז"ל (מדרש אגדה): מי שיודע שחטא, ומתפלל בכל יום על החטא, ונושא ונותן עם הקדוש-ברוך-הוא — מוחל לו. יש לו עסקים עם הקדוש-ברוך-הוא, ומספר לו את כל העבר שלו — נתכפר לו; הרי כל אחד ואחד מאתנו, עוברים עליו צרות ויסורים, כל אחד ואחד היתה לו ילדות קשה, היתה לו בגרות קשה, היו לו יסורים טרם התחתן ואחר שהתחתן, היו לו יסורים עם הילדים והפרנסה, אבל אם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומספר לפניו כל אשר עם לבבו, אינו זז משם, עד שמוחל לו. לזאת, בני ובנותי היקרים! תשתדלו מאד מאד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואל תחשבו שאני רוצה לפתות אתכם, אלא תזכרו, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתכם, עמכם ואצלכם, ואם תהיו חזקים בזה, תראו ישועה גדולה;

כי אין דבר העוזר לאדם כמו התפלה. לזאת עשו כל מיני מאמצים שבעולם רק לדבר אליו יתברך, ורק לספר לפניו כל אשר מעיק לכם, וזה יכניס בכם שמחת החיים, ותרגישו חיים אחרים לגמרי. ואומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג'): בדורות הללו, שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבונו של עולם! אל תבזה תפלתם; דוד המלך בקש מהקדוש-ברוך-הוא, יגיע זמן שלא יהיה לעם ישראל אף אחד, אבל יהיה להם אותך בלבד, על-כן אל תבזה תפלתם. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם, וזכרו היטב, אשר אין לכם בזה העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא, ותמיד תדברו רק עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו. ואז ישתנו כל חייכם.

.ד.

צריכים להתחזק לקרב יהודים אליו יתברך, וזהו התקון על
הכל

בני ובנותי היקרים! ראו להשתדל בכל מיני אפנים לקרב יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא; כי באמת מי שיודע שחטא בכל מיני חטאים, עקר תקונו —

לְקָרֵב יְהוּדִים בְּתְשׁוּבָה. וּבִפְרָט הַיּוֹם, שְׁרוּאִים אֶת
 הַצְמָאוֹן הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וּמַחַד גִּיסָא יוֹרְדִים כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְקָמִים עָרֵב-
 רַב הַמִּתְפָּאָרִים שֶׁיִּשְׁכִּיחוּ אֶת שֵׁם ה', רַחֲמָנָא לְצַלָן,
 וְלוֹעֲגִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצִים
 לְעַקֵּר אֶת הַשְּׁבֵת מֵאֲתָנוּ וְאֶת הַמְצוּוֹת, וּמַעְלִימִים
 וּמְסַתִּירִים אֶת הַקְדְּשָׁה, רוֹצִים לְחַסֵּל אֶת הַיְשִׁיבוֹת
 וְהַתְלַמוּדֵי תוֹרָה, שְׁלוֹמְדִים שֵׁם תוֹרָה, וּמְאִידָךְ גִּיסָא
 — אָנוּ רוֹאִים אֵיךְ הָאֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ
 מִתְגַּלֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעוֹד יְהוּדִים חוֹזְרִים בְּתְשׁוּבָה
 שְׁלָמָה, וְיוֹרֵד אֹר נִפְלָא מְאֹד, וּמְלַהִיב אֶת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, לְקַרְבָּם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי
 הָאָדָם שְׂזוּכָה לְחֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְאֲשֶׁרִי הָאָדָם
 הַזּוּכָה לְקָרֵב יְהוּדִים בְּתְשׁוּבָה. וּבְאַמֶּת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! כָּל אֶחָד וְאֶחָת מִכֶּם, יֵשׁ לוֹ הַכַּח הַזֶּה לְהַחְזִיר
 גַּם אַחֲרִים בְּתְשׁוּבָה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
 סִימָן יד), שְׂזוּה עַקֵּר הַתְקוּן, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "אִם תּוֹצִיא יָקָר
 מִזּוּלָל", יָקָר אוֹתִיּוֹת קָרִי; מִי שֶׁנִּכְשֵׁל בְּעוֹן הַחֲמוּר שֶׁל
 פְּגַם הַבְּרִית, עַקֵּר הַתְקוּן שְׁלוֹ לְהַחְזִיר עוֹד יְהוּדִים
 בְּתְשׁוּבָה. וְלִכֵּן אֵין זֶה הַשְּׁלָמוֹת שְׂרָק אָנִי חוֹזֵר
 בְּתְשׁוּבָה, וּמְקִים מְצוּוֹת, וְלוֹמֵד תוֹרָה, אֲלֵא עַקֵּר
 הַשְּׁלָמוֹת, שְׂאֲנִי מוֹרִיד עֲצָמֵי לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמְקָרֵב
 אֶת כָּלָם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי

הַיְקָרִים! כְּלַכֶּם תִּתְחִילוּ לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה!
 עָלֵינוּ לְהָאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֱלֻקוֹת, עַד שֶׁכָּלֵל
 נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וַיְהִיו אוֹר לְגוֹיִים, שְׂיִגְלוּ וַיִּפְרְסְמוּ לְכָלֵם אֲמִתַּת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְגַּלֶּה לְעֵינַי כֹּל "וְהָיָה לְהוֹי"ה
 הַמְּלוּכָה", "ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ, ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד",
 אֲשֶׁר זֶהוּ הַחֲסֵד הַכִּי גָדוֹל, שְׂיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת עִם הַזּוּלָּת.

ה.

צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לַעֲשׂוֹת חֲסֵד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עָלֵיכֶם לְזָכֹר, שֶׁלַעֲשׂוֹת חֲסֵד
 עִם הַזּוּלָּת, חָשׁוּב יוֹתֵר מִכָּל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמֵאמָרם
 ז"ל (יְלָקוּט הוֹשַׁע, רָמֵז חֲתֻמָּב): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 חָבִיב עָלַי חֲסֵד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה עִם זֶה, יוֹתֵר מִכָּל
 הַזְּבַח שֶׁזֶּבַח לְפָנַי שְׁלֵמָה; לִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 הִבֵּה נַעֲזֹר זֶה לְזֶה! הִבֵּה נִשְׁלִים זֶה עִם זֶה! הִבֵּה נַעֲקֹר
 אֶת הַגְּזַעְנוֹת וְהַשְּׁנֵאָה זֶה מִזֶּה! הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים, שֶׁאֶחָד
 מְדַבֵּר עַל זוּלָּתוֹ, וְלָמָּה? כִּי כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהִיּוֹת רֹאשׁ.
 וְעַקֵּב סִגִּית "מִי בְּרֹאשׁ?! " לִכֵּן עוֹשִׂים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה
 מִפְּלָגוֹת, לְשׁוֹן פְּלָג פְּלָג, דוֹר הַפְּלָגָה, שְׂמֵת־פְּלָגִים
 בְּפְלָגִים. בָּאוּ נִתְאַחַד יַחַד! בָּאוּ נִשְׁמַע רַק בְּקוֹל חֲכָמֵי
 הַתּוֹרָה, חֲכָמֵי הַלְכָּה! בָּאוּ נִשְׁמַע מֵה שְׂיִישׁ לָהֶם לוֹמֵר,

וככל אשר יורוף כן נעשה; כי (דברים יז, יא): "לא תסור
 מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל"; לכן, בני ובנותי
 היקרים! באו נתקרב אל חכמי הדור, חכמי ישראל,
 צדיקי האמת, המגלים ומפרסמים את הקדוש-ברוך-
 הוא. ונשמר עצמנו מהרמאים והצבועים והשקרנים,
 העובדים על בני-אדם. ובאמת פיצד גדע מי החכם
 האמתי, מיהו הרב האמתי, מיהו הצדיק האמת? אם
 כל ענינו, להגדיל תורה ולהאדירה, להחזיר עטרה
 לישנה, רוצה להחזיר נשמות ישראל להקדוש-ברוך-
 הוא, עושה טובות ליהודים — זהו צדיק אמת, זהו
 חכם אמת, זהו רב אמת, אבל אם כל ענינו זה רק כבוד
 וכסף ותקציבים, תדעו לכם שהכל שקר, ולכונת עצמו
 מכון. עם כל זאת צריכים הרבה רחמים, שלא ילכד
 באיזה שקרן, צבוע ורמאי, שעובד עליכם, ויעקר
 אתכם מהעולם הזה ומהעולם הבא גם יחד, רחמנא
 לצלן. ולכן, בני ובנותי היקרים! באו נעשה חסד זה
 עם זה! באו נעזר זה לזה! איזה לפי זה! שיהודים
 עוזרים זה לזה ואוהבים זה את זה. ולצערנו הרב,
 הערב-רב מתערבים בין נשמות ישראל, ומתלבשים
 בכל מיני לבושים, ועושים פרודים ביניהם, באו נעקר
 את העשבים השוטים האלו! באו נמלא את העולם עם
 שלום ואהבה! באו נאחד את נשמות ישראל ביחד!
 ונקבל על עצמנו את קבלת על מלכותו יתברך, ונזכה

לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר יִגְלֶה אֶת הַשָּׁלוֹם
הָאֲמִתִּי; כִּי קֹדֶם שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ, לֹא יִהְיֶה שָׁלוֹם. מִתִּי
יִתְגַּלֶּה הַשָּׁלוֹם הָאֲמִתִּי? כְּשְׂיָבוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהוּא
יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם בֵּין אֶחָד לַשְּׁנַי, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. וְלִכֵּן לֹא בָּא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֶלָּא לְהַכְנִיֵם שָׁלוֹם
בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּמִיְהוּ הַשָּׁלוֹם? הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעֶצְמוֹ, שֶׁנִּקְרָא שָׁלוֹם (שַׁבַּת י.). וְזוֹ תִּהְיֶה עֲבוֹדַת הַמְּשִׁיחַ
— שְׂיִגְלֶה וַיִּפְרָסֵם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל הָעוֹלָם
כָּלוּ, שְׂאֵז תִּהְיֶה שְׁלֵמוֹת הַשָּׁלוֹם. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר, שְׁנֹזְכָה לְהַגִּיעַ לַיּוֹם הַמִּיחָל הַזֶּה.

תָּם וּנְשֵׁלָם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!